

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DOK3-421/1/04/EP

Warszawa, 2004-03-19

DECYZJA Nr DOK- 16 /2004

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez PricewaterhouseCoopers EE Holdings B.V. z siedzibą w Rotterdamie (Holandia) kontroli nad PwC Global Investments B.V. z siedzibą w Rotterdamie (Holandia).

UZASADNIENIE

W dniu 9 lutego 2004 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „organem antymonopolowym”, na podstawie art. 44 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804), zwanej dalej także „ustawą”, wszczął na złożony w terminie wniosek PricewaterhouseCoopers EE Holdings B.V. z siedzibą w Rotterdamie, zwaną dalej „PWC EE”, postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji, polegającej na przejęciu przez tę spółkę kontroli nad PwC Global Investments B.V. z siedzibą w Rotterdamie, zwaną dalej „PwC Global Investments”.

Z przekazanych przez PWC EE informacji wynika, że łączny obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym zgłoszenie, tj. w 2003 r., przekroczył 50 mln EURO. Wobec spełnienia przesłanek art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy oraz niewystąpienia żadnej z wymienionych w art. 13 ustawy przesłanek wyłączających spod obowiązku zgłoszenia, na przedsiębiorcy przejmującym kontrolę spoczywał obowiązek zgłoszenia organowi antymonopolowemu zamiaru przedmiotowej koncentracji.

Uczestnicy koncentracji.

PwC EE jest spółką założoną w grudniu 2003 r. przez 115 osób fizycznych - działających za pośrednictwem powiernika, tj. Stichting PricewaterhouseCoopers EE, które obecnie są współpracownikami (tzw. partnerami) organizacji PricewaterhouseCoopers w Europie Centralnej i Wschodniej. Spółka została utworzona w celu dokonania planowanej koncentracji, w wyniku której nastąpi restrukturyzacja struktury własnościowej i zarządzania w grupie PricewaterhouseCoopers. Przedmiotem działania spółki jest zarządzanie holdingami, przy czym działalność ta zostanie rozpoczęta dopiero po dokonaniu koncentracji, tzn. po przejęciu kontroli nad spółkami należącymi obecnie do PwC Global Investments.

PwC Global Investments stoi na czele grupy PricewaterhouseCoopers, która prowadzi działalność o zasięgu światowym w 139 krajach. Działalność grupy to doradztwo związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, w tym z zarządzaniem ryzykiem i poprawianiem osiąganych wyników, a także w kwestii fuzji i przejęć. Wśród klientów grupy znajdują się liderzy kluczowych sektorów rynkowych, jak również firmy o wysokim wskaźniku wzrostu, działające na rynkach krajowych. Ponad 40% z 300 najważniejszych firm europejskich jest audytowana przez spółki należące do grupy.

W Polsce prowadzą działalność 4 spółki należące do grupy spółek kontrolowanych przez PwC Global Investments (wszystkie z siedzibami w Warszawie), a mianowicie: PricewaterhouseCoopers Sp. z o. o. posiadająca oddziały w Krakowie i w Gdańsku, PricewaterhouseCoopers Polska Sp. z o. o., która posiada 100% udziałów w PricewaterhouseCoopers Service Centre Sp. z o. o. oraz większościowy pakiet udziałów w PwC Polska Sp. z o.o. Pierwsza z wymienionych wyżej spółek świadczy usługi biegłych rewidentów, doradztwa podatkowego oraz doradztwa w zakresie metod zarządzania i zarządzania ryzykiem, w tym m.in. usługi audytu wewnętrznego i doradztwa w zakresie przystosowania do wymogów Unii Europejskiej. PricewaterhouseCoopers Polska Sp. z o. o. oraz PricewaterhouseCoopers Service Centre Sp. z o. o. mają charakter spółek holdingowych, przy czym obecnie trwa proces ich łączenia. PwC Polska Sp. z o. o. zajmuje się doradztwem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, w tym m.in. w zakresie prywatyzacji oraz fuzji i przejęć.

Przyczyny koncentracji.

Planowana koncentracja ma charakter eksterytorialny, a jej celem i przyczyną jest restrukturyzacja struktury własnościowej i zarządzania w grupie PricewaterhouseCoopers.

Aktualnie kontrolę nad spółkami grupy PricewaterhouseCoopers działającymi w Europie Centralnej i Wschodniej sprawuje spółka holdingowa PwC Global Investments. W wyniku przeprowadzenia planowanej koncentracji kontrolę nad ww. grupą spółek przejmie PwC EE.

Organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 17 ustawy Prezes Urzędu w drodze decyzji wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której nie powstanie lub nie umocni się pozycja dominująca na rynku i wskutek czego konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona. Przez pozycję dominującą, zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy, rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%. Ocena oddziaływania koncentracji na stan konkurencji wymaga określenia rynków właściwych zarówno w aspekcie produktowym, jak i geograficznym, na które koncentracja wywiera wpływ.

Rynki właściwe.

Z uwagi na fakt, że działalność PwC Global Investments dotyczy spółek funkcjonujących w Europie Centralnej i Wschodniej, a działalność PwC EE dotyczyć będzie w przyszłości tych samych spółek, rynkiem geograficznym właściwym dla przedmiotowej koncentracji jest rynek Europy Centralnej i Wschodniej. Zgodnie jednak z zasadą, określoną w art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przedmiotowa transakcja powinna zostać oceniona pod względem skutków, jakie wywoła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Obaj bezpośredni uczestnicy koncentracji, tzn. PwC EE i PwC Global Investments, są spółkami holdingowymi nie prowadzącymi działalności produkcyjnej, ani usługowej. PwC Global Investments prowadzi w Polsce - za pośrednictwem spółek zależnych - działalność polegającą na świadczeniu usług biegłych rewidentów, usług doradztwa podatkowego i doradztwa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, metod zarządzania oraz zarządzania ryzykiem. Jak już zostało wyjaśnione wcześniej, PwC EE nie posiada żadnych spółek zależnych, tym samym rynkami właściwymi dla rozpatrywanej koncentracji z punktu widzenia skutków na terytorium Polski są rynki ww. usług.

Do zakresu ww. usług należą m.in. usługi biegłych rewidentów, tzn. usługi badania sprawozdań finansowych podmiotów gospodarczych. Na polskim rynku tych usług działa kilka tysięcy przedsiębiorców, zarówno spółek, jak i osób fizycznych, które posiadają uprawnienia do opiniowania sprawozdań finansowych. Obowiązek badania sprawozdań finansowych został nałożony na przedsiębiorców przepisami ustawy o rachunkowości. Na szeroko rozumianym krajowym rynku usług audytorskich udział spółek z grupy PricewaterhouseCoopers wynosi poniżej 10%. Biorąc jednak pod uwagę odbiorców ww. usług, należy wyodrębnić rynek usług audytorskich świadczonych dużym podmiotom gospodarczym. W tym segmencie rynku usług audytorskich grupa PricewaterhouseCoopers posiada największy, wynoszący około [tajemnica przedsiębiorstwa] % udział, obok Ernst & Young i KPMG, których udziały wynoszą po około [tajemnica przedsiębiorstwa] %, oraz Deloitte&Touche z udziałem wynoszącym około [tajemnica przedsiębiorstwa] %. W przypadku ograniczenia liczby odbiorców usług audytorskich do spółek notowanych na warszawskiej giełdzie papierów wartościowych, pozycja rynkowa spółek z grupy PricewaterhouseCoopers wzrasta. Biorąc pod uwagę rynek usług świadczonych 20 największym spółkom giełdowym, udział grupy PricewaterhouseCoopers wynosi ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] %, natomiast Deloitte&Touche ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] %, a Ernst & Young i KPMG po ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] %.

Do usług w zakresie metod zarządzania oraz zarządzania ryzykiem zalicza się usługi audytu wewnętrznego, analiz roszczeń i sporów gospodarczych oraz usługi doradztwa dotyczące kształtowania efektywności operacyjnej. Ww. usługi świadczone są przez tzw. „wielką czwórkę”, tzn. te same ww. firmy, które prowadzą działalność w zakresie badania sprawozdań finansowych. Udział grupy PricewaterhouseCoopers w rynku usług z zakresu metod zarządzania oraz zarządzania ryzykiem, które nie są jeszcze w Polsce rozpowszechnione, kształtuje się w przedziale od [tajemnica przedsiębiorstwa] %.

Skutki koncentracji.

Powyższe dane, dotyczące udziału w rynkach właściwych uczestników koncentracji, uzasadniają konieczność zgłoszenia zamiaru przejęcia przez PWC EE kontroli nad PwC Global Investments, bowiem łączny udział w rynku przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji przekracza 20%. Jednocześnie, jak wynika z opisu działalności uczestników koncentracji oraz ich spółek zależnych, rozpatrywana koncentracja nie wywiera wpływu na rynek w układzie horyzontalnym, wertykalnym i konglomeratowym.

Pojęcia rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym, wertykalnym oraz konglomeratowym, zostały zdefiniowane w punkcie 7.2 Wykazu Informacji i Dokumentów, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2002 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 37 poz. 334). Rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym (poziomym), jest każdy rynek produktowy, na którym zaangażowani są co najmniej dwaj przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji (ryniki wspólne) i gdzie koncentracja prowadzi do uzyskania łącznego udziału w rynku geograficznym w wysokości większej niż 20 %. W przypadku rozpatrywanej koncentracji nie występuje rynek produktowy, na którym zaangażowani są co najmniej dwaj uczestnicy koncentracji, bowiem aktywny uczestnik koncentracji, tzn. PWC EE, dotychczas nie rozpoczął działalności. Tym samym brak jest wspólnych dla podmiotów uczestniczących w koncentracji rynków właściwych, jak również nie można wskazać rynków, na których przynajmniej potencjalnie mogłoby pomiędzy tymi podmiotami wystąpić powiązanie typu dostawca-odbiorca. Oznacza to, że koncentracja nie wywiera wpływu na rynek w układzie wertykalnym, bowiem nie występuje rynek, na którym działa co najmniej jeden z uczestników koncentracji i który jest jednocześnie rynkiem zakupu lub sprzedaży dla drugiego jej uczestnika.

Rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym, jest każdy rynek produktowy, na którym między przedsiębiorcami uczestniczącymi w koncentracji nie istnieją żadne powiązania (układy) horyzontalne i wertykalne, ale przynajmniej jeden przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji posiada więcej niż 40% udziału w jakimkolwiek rynku właściwym. Żaden z uczestników koncentracji nie posiada ponad 40% udziału w jakimkolwiek rynku właściwym.

Jak wynika z powyższych ustaleń, koncentracja polegająca na przejęciu przez PWC EE kontroli nad PwC Global Investments nie wywiera wpływu na krajowe rynki: usług biegłych rewidentów, usług doradztwa podatkowego i doradztwa w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, metod zarządzania oraz zarządzania ryzykiem, które to rynki uznane zostały za rynki właściwe dla przedmiotowej koncentracji. W wyniku dokonania przedmiotowej koncentracji nastąpi jedynie zmiana struktury własnościowej i zarządzania wewnątrz grupy PricewaterhouseCoopers. Dotychczasowa kontrola nad PwC Global Investments zostanie przejęta przez PWC EE, tym samym dojdzie jedynie do przejęcia już istniejącej pozycji rynkowej Spółek będących pasywnym uczestnikiem koncentracji.

Powyższe okoliczności związane z koncentracją, która nie wywiera wpływu na rynki właściwe, wskazują, że w jej wyniku nie powstanie ani nie umocni się pozycja dominująca i wskutek czego konkurencja na rynkach właściwych nie zostanie ograniczona. Oznacza to, że spełnione zostały przytoczone wcześniej przesłanki art. 17 ustawy, wobec czego orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
p.o. DYREKTORA
Departamentu Ochrony Konkurencji
Piotr Mück

Otrzymuje:

PricewaterhouseCoopers EE Holdings B.V., Holandia

Za pośrednictwem pełnomocnika
Pana Marcina Rogali

Wierzbowski i Wspólnicy
Spółka komandytowa

Al. Armii Ludowej 14
00-638 Warszawa